TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2017/2351

2016 m. rugpjūčio 9 d.

dėl baudos Ispanijai skyrimo už tai, kad nesiėmė veiksmingų priemonių perviršiniam deficitui panaikinti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1173/2011 dėl veiksmingo biudžeto priežiūros vykdymo užtikrinimo euro zonoje ([1]), ypač į jo 6 straipsnį,

kadangi:

(1) 2016 m. liepos 12 d. priimtu sprendimu Taryba pagal Sutarties 126 straipsnio 8 dalį nustatė, kad Ispanija nesiėmė veiksmingų priemonių perviršiniam deficitui panaikinti, kaip nurodyta 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacijoje, pateiktoje pagal Sutarties 126 straipsnio 7 dalį;

(2) Tarybai 2016 m. liepos 12 d. priėmus sprendimą, kad Ispanija nesiėmė veiksmingų priemonių perviršiniam deficitui panaikinti, Komisija Tarybai turėtų rekomenduoti skirti baudą;

(3) iš principo Ispanijai skiriama bauda turėtų sudaryti 0,2 % ankstesnių metų jos BVP, tačiau baudos dydis gali būti sumažintas arba bauda panaikinta remiantis išimtinėmis ekonominėmis aplinkybėmis arba tinkamai pagrįstu susijusios valstybės narės prašymu;

(4) 2015 m. Ispanijos BVP buvo 1 081,19 mlrd. EUR ir 0,2 % to BVP sudaro 2 162,38 mln. EUR;

(5) pagal Reglamento (ES) Nr. 1173/2011 2 straipsnio 3 punktą „išimtinės ekonominės aplinkybės“ – tai aplinkybės, kai pamatinę vertę viršijantis valdžios sektoriaus biudžeto deficitas yra laikomas išimtiniu, kaip apibrėžta Sutarties 126 straipsnio 2 dalies a punkto antroje įtraukoje ir nurodyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 1467/97 ([2]). Pagal pastarąjį reglamentą toks deficito perviršis laikomas išimtiniu, kai jis susidaro: i) dėl neįprasto įvykio, kurio atitinkama valstybė narė negali kontroliuoti ir kuris daro didelį poveikį valdžios sektoriaus finansinei būklei, arba ii) kai jis atsiranda dėl didelio ekonomikos nuosmukio, tai yra, neigiamo metinio BVP augimo rodiklio arba dėl susikaupusio produkcijos sumažėjimo užsitęsusiu labai lėto metinio BVP augimo, palyginti su augimo potencialu, laikotarpiu;

(6) įvertinus pirmiau minėtų sąlygų pritaikymą Ispanijai, galima daryti tokias išvadas:

— po dešimties iš eilės ėjusių neigiamo realiojo BVP augimo ketvirčių Ispanijos ekonomika vėl pradėjo augti trečiąjį 2013 m. ketvirtį. Realiojo BVP augimas pasiekė 1,4 % 2014 m. ir paspartėjo iki 3,2 % 2015 m. Pagal atnaujintą Komisijos 2016 m. pavasario prognozę numatoma, kad 2016 m. realiojo BVP augimas pasieks 2,9 %. Šis dydis padidintas 0,3 procentinio punkto, palyginti su Komisijos 2016 m. pavasario prognoze, o tai nulėmė didesnis, nei buvo numatoma, viešasis ir privatusis vartojimas pirmąjį metų ketvirtį. Taigi, laikotarpiu, kurį apima 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacija (t. y. 2013–2016 m.), didelio ekonomikos nuosmukio nebuvo,

— be to, 2013–2016 m. laikotarpiu neįvyko jokių neįprastų įvykių, kurių Vyriausybė negalėtų kontroliuoti ir kurie darytų didelį poveikį viešiesiems finansams. Nors infliacija Ispanijoje netikėtai buvo nedidelė, o 2014 m. net neigiama, jos poveikis viešiesiems finansams nebuvo didelis, nes jį iš esmės atsvėrė didesnis, nei tikėtasi, realiojo BVP augimas, greitas darbo vietų kūrimas ir augimo struktūra, kuriai būdingos didelės mokestinės pajamos, palankios deficito mažinimui;

([1]) OL L 306, 2011 11 23, p. 1.
([2]) 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 6).

(7) todėl išimtinių ekonominių aplinkybių, kurios suteiktų pagrindą sumažinti baudos sumą, nėra;

(8) 2016 m. liepos 13 d. Ispanija pateikė Komisijai pagrįstą prašymą Tarybai rekomenduoti skirti nulinio dydžio baudą. Savo prašymui pagrįsti Ispanija pateikė tokias priežastis:

Ispanija primena savo svarbius laimėjimus, pasiektus įgyvendinant didelio masto reformų darbotvarkę nepaisant labai sudėtingų ekonominių aplinkybių, kurie turėjo lemiamos reikšmės palaikant tvirtą ekonominės veiklos atsigavimą ir darbo vietų kūrimą, taip pat susikaupusio disbalanso naikinimą. Be to, ji taip pat akcentuoja dideles fiskalines pastangas, įdėtas po krizės, ir neigiamą mažos ir net neigiamos infliacijos poveikį fiskalinio koregavimo procesui ir visai ekonomikai. Taip pat iškelta klausimų dėl metodikos, susijusių su tariamu dabartinės metodikos nepajėgumu įvertinti atitiktį Stabilumo ir augimo paktui siekiant Ispanijos atveju atsižvelgti į netikėtą neigiamą infliaciją arba tiksliai įvertinti potencialų BVP augimą. Galiausiai ji praneša apie priemones ir įsipareigojimus, kurių imtasi valdžios sektoriaus deficitui mažinti 2016 m., ir patvirtina įsipareigojimą perviršinį deficitą panaikinti iki 2017 m.;

(9) įvertinus pirmiau minėtus argumentus galima daryti toliau pateikiamas išvadas;

(10) per keletą pastarųjų metų Ispanijos ekonomika iš esmės pasikeitė, be kita ko, dėl reformų, kurių imtasi sudėtingoje ekonominėje aplinkoje ir kurios padėjo sumažinti esamą nelankstumą darbo ir produktų rinkose. Patikimas ekonomikos atsigavimo pagrindas sukurtas 2014 m. pradžioje sėkmingai užbaigus finansinės pagalbos programą Ispanijos finansų įstaigoms rekapitalizuoti ir kartu ėmusis svarbių struktūrinių reformų. Be to, užbaigusi programą Ispanija ir toliau įgyvendino struktūrines reformas, įskaitant nemokumo sistemos reformą, bankų sektoriaus restruktūrizavimo užbaigimą, viešojo administravimo reformą ir nepriklausomos fiskalinės tarybos sukūrimą. Kartu su pinigų politika ir tvirtesne euro zonos valdymo sistema tai padėjo susigrąžinti kapitalo srautus į šalį ir pagerino finansines sąlygas. Antrąjį 2013 m. pusmetį atsigavus augimui, pajudėjo vidaus ir išorės perbalansavimas, kurį taip pat palaikė reformų paskatintas konkurencingumo augimas. Ekonomikai atsigaunant ryžtingai kuriamos darbo vietos, o prie to prisideda tolesnis darbo užmokesčio augimo ribojimas ir darbo rinkos reformų poveikis. Nepaisant vykstančio ekonomikos perbalansavimo, tebereikia spręsti svarbius uždavinius, nes vis dar didelė privačiojo ir viešojo sektorių skola, kurią rodo labai dideli grynieji išorės įsipareigojimai, Ispanijai kelia riziką, susijusią su rinkos nuotaikų pokyčiais, o vis dar didelis nedarbas stabdo ekonominį koregavimą;

(11) nors Ispanija nesiėmė veiksmingų priemonių perviršiniam deficitui panaikinti laikydamasi 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacijos, reikėtų pripažinti, kad Ispanija 2012 m. ir mažesniu mastu 2013 m. biudžetuose jau ėmėsi didelių fiskalinių pastangų perviršiniam deficitui panaikinti. Įgyvendinus šias esmines fiskalines struktūrines pastangas ir susidarius sunkioms ekonominėms sąlygoms, turėjusioms neigiamos įtakos socialinei sanglaudai, atsirado nenoras tęsti konsolidavimą, kuris pabrėžtas 2016 m. liepos 12 d. Tarybos sprendime. Nepaisant tvirto ekonomikos atsigavimo nuo trečiojo 2013 m. ketvirčio, iš tikrųjų laikotarpiu, kurį apima paskutinė Tarybos rekomendacija, Ispanijoje vis susidarydavo nepalankios ekonominės sąlygos. Gamybos apimties atotrūkis 2013 m. pasiekė – 8,5 % potencialiojo BVP ir, nors greitai gerėjo, 2015 m. vis dar buvo iš esmės neigiamas, t. y. – 4,0 %. Nedarbo lygis aukščiausią tašką, t. y. 26,1 %, pasiekė 2013 m., po krizės paaštrėjo socialinė atskirtis ir nelygybė, o bendra asmenų, kuriems gresia skurdo ar socialinės atskirties rizika, dalis 2014 m. sudarė 29,2 % – tai vienas iš didžiausių rodiklių Sąjungoje;

(12) šiomis aplinkybėmis, nors kai kurios priemonės, kurių imtasi per keletą pastarųjų metų, turėjo neigiamą tiesioginį poveikį viešiesiems finansams, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu jos gali prisidėti prie augimo ir užimtumo, o kartu ir prie viešųjų finansų tvarumo. Atleidimas nuo socialinio draudimo įmokų ir jų sumažinimas prisidėjo prie ilgalaikio valdžios sektoriaus deficito, bet tam tikru mastu palaikė socialinę sanglaudą, nes buvo orientuotas į mažas pajamas gaunančius asmenis, žemesnės kvalifikacijos darbuotojus ir naujas nuolatines sutartis sudariusius darbuotojus. 2014 m. pabaigoje priimtomis mokesčių reformomis, nors joms ir skirtas per mažas finansavimas, siekiama mokesčių struktūrą padaryti palankesnę augimui, taip pat pagerinti mokesčių valdymą ir teisingumą;

(13) sveikintina, kad 2016 m. Ispanijos Laikinoji Vyriausybė ėmėsi deficito mažinimo priemonių laikydamasi 2016 m. kovo 9 d. Komisijos rekomendacijos dėl priemonių, kurių turi imtis Ispanija, siekdama laiku panaikinti perviršinį deficitą. Konkrečiai, siekdama įgyvendinti vietos teisės aktų nuostatas, kuriomis užtikrinamas regioninės valdžios fiskalinės drausmės vykdymas, balandžio 6 d. Vyriausybė pareikalavo, kad 12 regioninės valdžios institucijų

patvirtintų biudžeto asignavimų sumažinimą siekiant užtikrinti 2016 m. jų deficito tikslų laikymąsi. Nors iki šiol tų valdžios institucijų priimto 2016 m. išlaidų sumažinimo suma kur kas mažesnė už 2016 m. stabilumo programoje nurodytą numatomą sumą, Ispanijos centrinė valdžia patvirtino maždaug 0,2 % BVP dydžio biudžeto asignavimų sumažinimą. Liepos 13 d. Ispanijos Laikinoji Vyriausybė pranešė apie savo įsipareigojimą įgyvendinti papildomas pageidautinas deficito mažinimo priemones. Pajamų srityje numatyta, kad įmonių pelno mokesčio įstatymo pakeitimais, kurie bus priimti, kai tik bus suformuota nauja Vyriausybė, bus atsvertas maždaug 0,5 % BVP pajamų praradimas, numatomas 2016 m. dėl įmonių pelno mokesčio dalinių mokėjimų (isp. *pagos fraccionados*) reglamentavimo pokyčių, siekiant užtikrinti, kad įmonių pelno mokesčio pajamos pasiektų 2016 m. stabilumo programoje numatytą lygį. Išlaidų srityje centrinės valdžios finansinių metų pabaigos datos paankstinimas, dėl kurio teisės aktas priimtas liepos 14 d., gali padėti apriboti išlaidų pokyčius antrąjį 2016 m. pusmetį. Vis dėlto kyla nemaža šių priemonių įgyvendinimo rizika, visų pirma susijusi su tuo, ar Parlamentas laiku priims reikiamus įmonių pelno mokesčio įstatymo pakeitimus ir ar jų užteks numatomam įmonių pelno mokesčio pajamų trūkumui atsverti. Be to, Vyriausybė įsipareigojo imtis papildomų mokestinio sukčiavimo prevencijos priemonių;

(14) Ispanijos pagrįstame prašyme Komisijai taip pat akcentuojamas neigiamas mažos ir net neigiamos infliacijos poveikis fiskalinio koregavimo procesui ir visai ekonomikai. Kaip teigta ir 2016 m. liepos 12 d. Tarybos sprendime, 2013–2015 m. infliacija Ispanijoje (kuri vertinama pagal BVP defliatorių) iš tiesų buvo gerokai mažesnė už pateiktąją pagrindiniame makroekonominiame scenarijuje, kuriuo pagrįsta rekomendacija (2014 m. ji net buvo neigiama, t. y. – 0,4 %). Tačiau mažos ar net neigiamos infliacijos neigiamą poveikį Ispanijos fiskaliniams rezultatams iš esmės atsvėrė didesnis, nei numatyta, realiojo BVP augimas;

(15) Ispanija taip pat kelia klausimų dėl metodikos, susijusių su tariamu dabartinės veiksmingų priemonių vertinimo metodikos nepajėgumu įvertinti atitiktį Stabilumo ir augimo paktui siekiant Ispanijos atveju atsižvelgti į netikėtą neigiamą infliaciją arba tiksliai įvertinti potencialų BVP augimą. Kiek tai susiję su Ispanijoje įgyvendintų struktūrinių pastangų galimu nuvertinimu, reikėtų turėti omenyje, kad vertindama potencialų augimą Komisija taiko bendrai sutartą ir Tarybos patvirtintą gamybos funkcijos metodiką. Kiek tai susiję su neigiamos infliacijos poveikiu, Komisija savo analitiniame darbe pripažįsta, kad sutarta fiskalinės priežiūros metodika, remiantis nominaliojo balanso duomenų korekcija pagal potencialios gamybos apimties įverčius, esant neigiamos infliacijos sukrėtimui gali lemti struktūrinių pastangų nuvertinimą. Tačiau šį metodą papildo fiskalinių pastangų vertinimo iš apačios į viršų priemonė, pagal kurią vertinama, ar pasiekti išlaidų tikslai ir įgyvendintos planuotos diskrecinės pajamų srities priemonės. Priešingai nei vertinant struktūrinio balanso pokytį, pagal šią vertinimo iš apačios į viršų priemonę tikėtina fiskalines pastangas po dezinfliacijos sukrėtimo pervertinti. Ispanijos atveju ir naudota tokio vertinimo iš apačios į viršų metodika rodo, kad 2013–2015 m. sukauptų pastangų nebuvo, palyginti su rekomenduotu 3,0 % BVP sukauptų struktūrinių pastangų dydžiu;

(16) atsižvelgiant į Ispanijos pagrįstą prašymą ir anksčiau išdėstytus argumentus, visų pirma 2012 m. Ispanijos Vyriausybės pradėtas ir dar tebevykdomas esmines struktūrines reformas, sudėtingą ekonominę aplinką 2013 m. Tarybos rekomendacijos apimamu laikotarpiu, deficito mažinimo įsipareigojimus, apie kuriuos Ispanijos Laikinoji Vyriausybė pranešė pagrįstame prašyme, kartu su konsolidavimo priemonėmis, įgyvendintomis laikantis 2016 m. kovo 9 d. Komisijos rekomendacijos dėl priemonių, kurių turi imtis Ispanija, kad laiku panaikintų perviršinį deficitą, laikoma, kad yra pagrindo panaikinti 0,2 % BVP dydžio baudą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Ispanijai skirtina 0,2 % BVP dydžio bauda už tai, kad nesiėmė veiksmingų priemonių pagal 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją, yra panaikinama.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Ispanijos Karalystei.

Priimta Briuselyje 2016 m. rugpjūčio 9 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. LAJČÁK